

תמי אילון

פוטו עג'מי

ספר

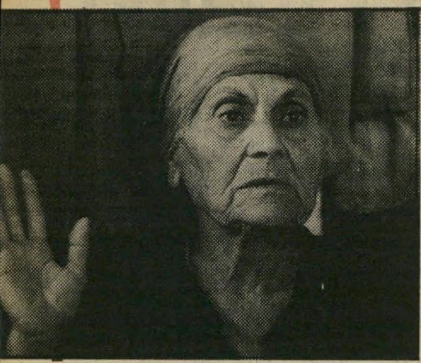
כתור יהודיה ישראלית, שחייה כל חייה בתל-אביב, מבלי שיהיה לה מושג על המתרחש מתחת לאפה, ועל קיומו של גטו ערבי, החי במנותק מסביבתו, והנמצא בתהליך הריסתו ושחיקה מתמידים, אני רואה חשיבות מירבית בהכנתו של מיסמך דוקומנטרי, שיתאר את מירקם השכונה, שכונת עג'מי. כך אריא"ל אושפיז.

במשך שלוש השנים האחרונות הקדישה את עצמה לאיסוף חומר מצולם וכתוב, שיתאר את הווייה החיים בשכונה זו. ספריה צילומים המתוכנן מסתייע בסידור תרדאינות שהוקלטו ושנערכו. הראינות כוללים סיפורים אישיים בלשונם של המרואיינים, התייחסויות של תושבי המקום, דרך ראייתם ותווייתיהם האישיות בעניינים כגון רת, פוליטיקה ומצב השכונה. הרמויות המרואיינות, שסיפרו את סיפורייהן האישיים בספר, מייצגות מיגוון רחב של טיפוסים: נשים של נרקומנים, דייגים, צעירי רים שירדו לקנדה ושחזרו, נשים שהפכו רתיות, אשה יהודיה שנשארה גרה בעג'מי, צעירי רים מהוועד השכונתי, רופאי-שיניים חבר בר"ק"ח שלמד ברוסיה, שחקן צעיר, ועוד. על תהליך העבודה: "במשך עבודתי בשכונה יצרתי קשרים חזקים עם תושביה המקום, הפכתי בתביית חלק מהבתים, ורק ררך

קירבה זו התאפשר לי להגיע לקבוצות אנשים כמו נשות נרקומנים ונשים רתיות, ולשכנע אותם לדבר בגלוי-לב. ליווית בצילומים את פעילותיהם של הוועד הערבי למען ערביי יפו, וראיית חלק מחבריהם. באמצעות מיכר-צילומים קפדני, המלי"והו בספורים אישיים, תוך שימור הרובד הלי"והו של המרואיינים, ניתן, לדעתי, להעביר בעוצמה את התחושה של אוירת השכונה והקורה בה, והעובר על תושביה".

אחר הסיפורים, שאותו מוכנה אריאלה לח"והו, למרות שהספר נמצא עדיין בשלבי עריכה, הוא סיפורה של תושבת השכונה, ילידת חאן-יונס:

"אני לא מיפו. אני מחאן-יונס. התחנתית עם קרוב שלי. התחנתית בת 14. הוא היה בגיל 16. לא היה סומך על עצמו. היה תמיד סומך על אבא שלו... אמא שלי היתה מוכתה לחתן אותי, אחרי שאבא שלי נפטר. לא הייתי מבינה כלום. היום הילדה שלי בת 12 מבינה כאלו שהיא בת 20. אבל בזמני לא היינו יודעים מה זה אנשים. מה זה. בחוץ הראש שלי היה סגור לגמרי. מה אני יודעת. ללכת בבית-הספר. לחזור, לאכול, להכין שיעורים. זה מה שהייתי יודעת כל החיים שלי. פתאום התחנתית. הם ביקשו אותי, הוא היה בא לבקר אחרי המלחמה של 67... כשהיכרתי אותו

צלמת אושפיז: מיבחר צילומים קפדני

היה בגיל 14. אני הייתי בגיל הילדה שלי עכשיו. הייתי קטנה, הייתי. ולא הייתי בכלל מבינה מה זה חתונה. מה זה אירוסים. בכלל לא הייתי יודעת מה זה חתונה. בהתחלה לקחתי אותו כמו את. לכן בהתחלה סבלתי הרבה". ווהי רק ההתחלה. כבר היום יש התעניינות רחבה בספר בשכונה עג'מי ובמקומות אחרים, הן מן ההיבט הסיפורי, הן מן ההיבט האמנותי. למרות זאת חסר המימון להשלמת הספר.

רפסודה על המים

"הטעם מוזר, עבר שנגמר, מתפתל אל הסוף / מתנדנד בטייף על ריצפה רעועה, מתי נגיע לחוף".

שתי שורות מתוך שיר חדש, כל יכול. החוף הוא, אולי, תחנת-הרדיו שתשמע אותם, או אולי הבימה, שתסחוב את ההופעה, או אולי התברה, שתחבק את השיר כתב ליהוד. הוא מבצע אותו עם איתי הבר, קלידים ובס, דודי לוי, תורמיס וכלי-הקשה, ונועם שמאי, גיטרות. ההרכב הזה עומד להוציא, עכשיו, את תקליט-השירים הראשון שלו לרדיו. השלושה מתכוונים ל"קטע" הזה כבר שש שנים, שבהן הם ניגנו ויצרו ביחד. מחוץ לעניין האמנותי הם "קסטה", זאת אומרת חבורה. צורת-העבודה של הם לא השתנתה במשך השנים. בהתחלה הם יוצרים סקיצה של המוסיקה וה"מלוודיה, אחר-כך ליהוד כותב את זה תמליל. כשיש לו התמליל הוא חוזר ל"קסטה", מנסים עד שהשיר נראה להם נכון.

במחינה מוסיקלית הם ממקדים את עצמם בין רוק למוסיקה שחורה. הגדרה

ליהוד: יוצר בלי שם-מישפחה

תיאטרון-רחוב כמעט שחקנית

אריאל לוי: הומו מחוסס

דמות ה"הומו מהוסס" היא רק אחת מן הרמויות, שהיא לובשת ופושטת מעצמה. בשבילה זה תיאטרון-רחוב פרטי. אין קהל, אין בימה, אין תאורה, והתיאורה טיבעית. "אני מחכה ליום שבו הקהל יהיה טיבעי, והתיאורה לא", אומרת אריאל לוי. אריאל, בת 25. היום היא כמעט שחקנית. הספיקה לעבור בבית צבי. שנה באוניברסיטה במגמת-מישחק. על זה היא מגיבה: "כולם מתפארים בזה, שגמרו משהו, את בית צבי או הסטודיו של ניסן נתיב או האוניברסיטה. אני מתפארת בזה שלא גמרתי. יש לי בעייה, להסתגל למיסגרת. שונאת הגדרות, לא מטר גלת לתייק דברים לתוך מגירות מסודרות. או

מה אם אני בת 25? עכשיו היא פוסעת, לאט אבל בביטחון, בשולי התיאטרון הממוסד. תיאטרון-רחוב, פנטזימה וליצנות, הפקות פרטיות, פסטיבל עכו, ועוד. הצורך ללבוש מסיכות ולהיכנס לרמויות בא מתוך הרצון ליצור סיטואציות לא-רגי, לות, מוגומות, כדי לקבל תגובות מיידיות. זאת הדרך שלי ללמוד, לקחת חומרים, שגם אם אין להם שימוש מייד, יהיה להם שימוש פעם". את חושבת להשתלב פעם בתיאטרון הממוסד?

"שאיפת-חיי היא לא בעל, ילדים, וידיאו ווולבו. אין לי צורך בביטחון הזה. לכן אני לא רואה את עצמי משתלבת במשהו שיש לו הקשר ממוסד. לגבי התיאטרון, לא חושבת שעלובי החיים זאת הצגה, ולא רואה את עצמי עושה צ'כוב בהבימה. אני רוצה להגיד את הדברים שלי, בדרך שלי, ומאוד יכול להיות שככה לא אגיד אותם בכלל". "לא מתסכל, לחיות בצורה כזאת?" "תיסכול זאת בחירה. ברור לי שללכת נגד הזרם הרבה יותר קשה. בחירה מראש במסלול צדדי מחייבת אותך להיות הכי טוב, בלי פשר רות. עכשיו אני לומדת, בדרך שלי. כשה חומר שלי יהיה מוגומת, אפרוך קרימה. אם זה יצליח — יופי. אם לא, נעבור לתחנה הבאה".

"זה כאן?"

קל, שנשמע בהתחלה, הופך בהדרגה לסימפונייה של קולות. כמה מהגברים אף התחילו להתיר עניבות. אחד ה"צייירים", רואה-שכונן במיקצועו, מתבקש לצייר "כיוו-שלג", תוך דקה. על-גבי שני עמודים הוא פורס תותחים, רובים וחילילים. מתסבר ש"מילחמת-שלג" אינה קיימת בתחומודע הקולקטיבי. התור עובר לצד וות הבא. הם ממשיכים לשחק עוד כשעתיים, כ"11 מישיה נזכרת שהיא שכחה להקליט את דינו טטי בוודיאוו, בשביל הילדים, כמוכן. לא נר, רא, כיום הראשון, בעוד שנועיים, היא תבקש מהתאילנדית להוכיח לה. הערב, בכללותו, מוכיח בעליל שלמכובי רים יש עניין ב"לשחק". רק תנו להם.

מישחק

בארץ שמישחקי הרמי על הבלקון, ביים השישי, הפכו חלק מהמסורת, עדיין אין תרבות-מישחק. באירופה ובארצות-הברית זה להיט. לפעמיים יוצאים לראות הצגת-תיאטרון, לפעמיים קונצרט, ולפעמיים, באותה רמה של לגיטיריות, פותחים לוח ומשחקים. הם קוראים לזה: "תרבות-פנאי". זה חלק מאורח-החיים בכל שיכבות-האוכלוסיה. לא נדיר למצוא מנהלים בכירים סוגי רים עיסקות ברצינות רבה על גבי לוח-המונד פונל. אצלנו מנסים להכניס את זה לתרבות. ביום הראשון בקנטר-רקנאב של בבלי נערך ערב-מישחקים. פתחו ארבעה שולחנות. על כל שולחן הציבו מישחק וחיכו. מדובר במישחק חדש, כ"ד הדימיון. החוקים דומים מאוד לכללים של מישחק הטלוויזיה

רחבה, והתוצר שלהם הוא יותר אינטו-איטיבי מאשר שייך לאסכולה מוסיקלית כזו או אחרת. המילים מבטאות מצבים ריגשיים מיידיים, רצונות וחלומות של גיל-התהגרות, כמו למשל השיר מותק: "כן מותק, אני לא מיואש / פותח דף חדש / אז אולי תעשי טובה / בואי אלי בחזרה". שאלתי את ליהוד אם הוא חולם לה"יות סטאר, כוכב. "אני מוסיקאי, ואני עושה מוסיקה. אני מקווה להצליח, כי זה יאפשר לי לעשות עוד מוסיקה. זה הכל. לא חולם להיות סטאר". חולם לעשות הופעה על המים, בחוף הילטון, רפסודה על המים. זה באמת מגניב אותי". הם צעירים, יפים וחולמים.